

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Anys XIII

Reus, Dimècrs 22 de Juny de 1898

Núm. 3.579

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 3.50
6 provincies trimestre. 10.50
Extranger y Ultramar. 15.00
Anònims, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

SECCIÓ DOCTRINAL

La fi del parlamentarisme

Una institució que ha tingut un gran lloch en lo mon; que se l'ha presa durant molt temps per una panacea y per l'últim ha mort de la ciencia política, es lo parlamentarisme; es dir, segons sa definició, lo govern de la nació per sí mateixa. Més aixó es la teoria. En la practica aquella s' governa per la intermediació de dues Cambres coexistint y votant separatament, fentse equilibri. S' ha cregut per temps que aquest sistema, inventat per Inglaterra y fet per ella, responia á totes las varietats de la vida pública que pot presentar la especie humana. Y cal desmentirho: excepte en l'Estat ahont nasqué y quals habitants presenten apatits de caràcter y d'esperit particulars, fora d'allí no s'ha jamés aclimatat completament enloch. En tots los paissos ahont ha sigut transplantat, s'ha convertit en «logocracia», altrament dit «govern pels discursos».

Ha quedat sempre per tot arreu com un producte exòtic, una planta d'invernacle y, per tant, subjecte á sobtadas malalties que la posan en perill. Durant una mica més de mitja centuria s'ha continuat la experiencia, com tant que aquesta acabarà per lograr son objecte; que aquesta ficció constitucional d'una nació representada per un Parlament en partida doble produirà per tot arreu los mateixos efectes que á Inglaterra; que n'hi haurá prou en fer nombrar als diputats pels electors para tenir una Cambra de Comuns, y de compondren una altra ab un sistema diferent, sia per designació del soberá, sia per la elecció en dos graus, sia d'una altra manera, para tenir una Cambra dels Lords.

Sembla que avuy no s' poden pas sostenir aquestas esperansas del principi, perque 'l parlamentarisme atravesa una crisi en la qual se desacredita d'una manera evident y de la qual ningú pot dir si n' surtirá vin. Quan se veu lo que está passant á l' Austria, á França, á Alemania, á Dinamarca y als Estats Units, y la manera com la nació está representada, no per sos millers elements y ls més sabis, sino que casi podria dirse per... los altres, no s' pot menos de dubtar que aixó sia l' ideal d'un govern.

Lo primer deber d'un Parlament investit del poder legislatiu es cumplir lo mandat que se li ha confiat, y 'l segon es respectar á aquells que l' han elegit, respectantse á sí mateix. És aixó l' ideal que realisen aqueixas Cambres plenas d' esvalets y de vias de fet, que emplean lo millor del seu temps en vanas disputes y que no s' ocupan dels seus debers, entre 'ls quals es lo primer la discussió dels pressupostos, mentres s' entrenen en inútils bregas com si no tinguessin cosa millor en qué entretenirse? És para fer aqueix ofici que 'ls pobles sostenen ab grans gastos aqueixos mandataris qual única preocupació sembla esser la de fer caure ministres y promoure escàndols?

En diferents paissos, com á l' Austria, los més grans interessos públics, aquells que s' refereixen á la mateixa existencia de la monarquia, están sufrint, mentres los diputats cambian entre sí, segons las circunstancias, é injurias é cops de punys, quan no son cops de revólver. És que un régimen semblant no está condemnat per sos propis actes? Pot aixó durar? Si hi ha una cosa vital para un poble, una cosa que passa davant de totes las teorias y de tots los sistemas polítics, es la necessitat d'esser governat en tots los

sentits de la paraula, perque significa administració y significa també bon ordre, pau, segretat, policia del carrer. Es aixó lo fi essencial de tota organizació política, es per aixó que ella ha estat constituída. Un país pot prescindir de discursos, fins pot passarse de doctrines, més no pot prescindir d'esser governat. No serho es viure en un estat d'anarquia, y allí ahont la anarquia regna no hi ha absolutament nació. La societat humana s' disol, tota vegada que no pot realisar los fins variats y precisos para 'ls quals ha sigut creada. Desde que s' troba en tal cas, per parlar com Rousseau, lo pacte social queda trencat.

Per lo tant, estém molt aprop de trobarnos en tal situació. La Austria, en particular, després d' haver intentat tots los medis de surtirse del embull en que l' han ficada las bojas lluytas dels partits, sembla que s' troba en vigílas d' una revolució que, si vé de baix, la portará á las agitacions de carrer, y ja ho havém vist posat en plánta de Viena, á Praga, á Gratz, á Hungría y á otras parts—y que, si vé de dalt, la tirarà en brassos del emperador, es dir, la retornará á son punt de sortida, al régimen que s' practicava en temps de Metternich. Y no valia la pena de fer tants esforços para tornar al mateix punt.

A Italia, la malaltia parlamentaria se tradueix per la agitació socialista, lo desenrotllament de las sectas y de las societats secretas, una instabilitat parlamentaria tal que 'ls ministres entran y surten y tornan á entrar sens que se sápa 'l per qué, haventsen vist entrar dos separatament para sortir plegats totseguit, sense que s' hagi dignat ningú donarnos la clau d' aquesta contradansa.

A França, á una Cambra hont s' hi disputa seguidament arribantse casi á la invectiva y fins als cops, ha succehit una Cambra sense majoria que promet ó, millor, aménassa esser ingovernable encara mes que sa antecessora.

A Espanya 'l Parlament electiu es una farsa, donchs es ben sabut que, sia 'l que vulga 'l govern que crida als electors, aquestos sempre li donan la majoria que al govern li convé para sostenirse. D' aixó n' resulta que aquell está sempre segur de tenir 'l apoyo de las Corts, si bé n' está molt menos de tenir lo de la opinió pública. Y, en efecte, no hi há un país á Europa ahont las sectas anarquistas sian més nombrosas, més ben organizadas y més perillosas que á Espanya.

A Alemania 'l Parlament es enredat, agitat, dividit en grupos nombrosos que tenen programas molt diferents y que no están pas sempre clasificats per ideas polítics, sino segons los fins particulars, terror abonat á corrupteles per diners. Mes com lo «Reichstag» no es sol en fer las lleys, sino que te en lo Consell federal un colaborador permanent ab lo qual ha de contar, los defectes que presenta aqueix parlamentarisme sui generis no son los que s' troban per tot arreu. Lo parlamentarisme alemany pot dirse que es més aviat impotent que perillós. Efectivament, havém vist que, en cassos importantíssims, grans divergencias aparents acaban per resolores ab algun compromís. Donchs precisament á causa d' aixó s' pot preguntar: al régimen alemany se li pot dir un régimen parlamentari?

La conclusió de tot aixó es que 'l parlamentarisme, tal com está organizat desde 50 anys ensá, no realisa 'l programa propi de se institució, que es lo govern del poble per sí mateix. Lo poble es de fet representat per homes que sacrifican las interessos públics á llurs ambicions ó á llurs punts de vista personals, y no solzament aquell que no s' governa per sí mateix, sino que no es del tot governat perque 'ls ministres que de-

penen del Parlament no gosan contrariarlo, y per aixó fan lo que aquest vol ó s' retiran davant sos vots de desconfiansa amplia é inconsideradament prodigats. Que 'l parlamentarisme está malalt es evident: tal vegada esta ja acabat y no se n' pot esperar res més. O no convé ja á nostra generació, ó ha donat de sí tot lo que podia donar, y no es gayre encoratjador continuar la experiencia.

Si la idea dels debers del Parlament está falsificada, la dels debers del Govern ho está també y d' una manera més grave encare. Essent la funció propia d'un Govern la de governar, es á aquest, més que al Parlament, á qui correspón lo dret de la iniciativa. Avuy, si mirém lo que passa en las Cambres de la major part dels paissos, es més aviat lo contrari: son las proposicions dels diputats las que tenen la preferencia sobre las dels ministres y las que ocupan la major part del temps en las deliberacions.

Es absurd que un govern se retiri perque una de sas proposicions hagi sigut rebutjada, com si tota sa política estigués subjecte á la sort d' un cas especial y sovint d' escassa importancia.

Y no es menos sensible y al mateix temps ridícul que á cada ocasió, baix lo més petit pretext, é propòsit de tot ó de res, sia plantejada la cuestió de confiança baix la fórmula d' una ordre del dia, sia baix la iniciativa de la Cambra, sia per la petició del mateix govern.

Sembla verdaderament que un ministeri, desde 'l dia en que pren la direcció dels assumptos, no tinga altre cuydado que 'l de demanar á la cambra si s' ha de quedar ó anársen, y que aquella no tingui altra feyna que ferlo caure lo més aviat possible. Aixó en absolut no es governar. Y es de necessitat que 'l govern governi. Per aixó ho es. Es son dret; més encare, es son deber.

¿Ahont s' ha de buscar lo remey? Veuasquí una cosa que no sabríam dir. Molts homes competents han pensat que 'l mal d' aqueix agonisant está en las mateixas fonts de sa vida, es á dir, en lo sufragi universal ó casi universal, fundat á la vegada en un postular que porta en sí la contradicció, la igualtat de valor dels sufragis que concorren á la elecció dels diputats. Y uns han aconsellat que es cosa d' adoptar l' excellent correctiu de la representació proporcional, completantla per medi del referendum, ó sia oposant al sufragi universal amorfo, lo sufragi universal organizat per professions ó per categorías de ciutadans, (1) Es creuro que s' trobará 'l remey, y es per aquest indret que s' ha de cercar. Per altra part, no ns hi capíquem massa: cada generació se crea per sí mateixa la forma política que convé á sos gustos ó á son temperament (2)

Hi ha en aquest moment molts ideas novas latents en la atmósfera. Tal vegada se n' trobará una que realisi aqueix doble desitj d' assegurar als depositaris del poder la possibilitat de cumplir llur mandat que es lo de governar, y de obligar als diputats de cumplir sas obligacions, que son las de fer las lleys, votar los pressupòsits y deixar als membres del govern lo lliure exercici de llurs atribucions constitucionals. Quan tot hanrá entrat á pollaguera tal vegada las cosas anirán millor que avuy.

(Del Journal de Gineve).

(1) Caps de casa, segons lo programa del catalanisme.

(2) Per aixó treualla 'l catalanisme. — No del T.

RETAIL

Lo catalanisme va fent via fins en aquells centres de que se'n havien apoderat los polítics a la madri- lenya y que, per diferents raons, consideraven com a baluards irreductibles de sa influencia. A poch a poch la empreta de la idea noble y generosa de la regenera- ció de la patria catalana podra més que totes las resis- tencias mesquinas é interessadas, y n' es d' aixó elo- cuent prova la virilitat de las campanyas dels nostres amichs per tot arreu, presentant solucions radicals y decididas ahont no hi apareixia avans més que pobres d' ideas y subjecció resignada á tot lo que en l' ordre polítich general vingués de Madrid.

En la darrera sessió celebrada per la Societat econ- ómica d' Amichs dels País d' aquesta ciutat, baix la presidencia del il·lustrat catedràtic de la Facultat de Medicina d' aquesta Universitat de Barcelona don Bar- toloomé Robert, fou primerament aprobada per unani- mitat, previ informe favorable de la Junta de Govern, una proposició a la mateixa presentada per molts socis, á la iniciativa dels nostres amichs, pera que la Econó- mica aprobi ab las sevas foras la proposició de lley que al Congrés dels diputats presentá fa algún temps lo se- nyor Roig y Bergadá á favor de la suspensió de las in- comptabilitats en las carreras judicial y fiscal, acor- dantse en consecuencia, no sols felicitar á aquest se- nyor y enviar á las Cortes una exposició d' adhesió, si- no dirigir se als representants del país y molt especial- ment al senador per las Económicas de la regió pera que treballin en tot lo que estigui á la seva má pera que aviat sia lley la exposició del se nyor Roig y Ber- gadá.

Pero després en la mateixa sessió variis estimats companys de causa presentaren una altra proposició de molta major trascendencia é importancia, en quan en ella s' hi afirma la conveniencia de que s' arribi com mes aviat millor á la pau pera comensar la regenera- ció política y económica de Catalunya, y s' encarrega á la Junta que s' dirigeixi al Govern indicantli aquest criteri de la Económica. Atesa la extraordinaria impor- tancia de la Económica, ates a oportunas frases defensá 'l senyor Casas Carbó, y en vista de que alguns senyors socis comensaren per posarhi algun reparo, los nostres amichs convingueren en que s' suspengués tot acort pera que no pogués semblar que s' prenía per sorpresa lo que li hauria tret bona part del efecte, acordantse que la Junta de Govern lo estudiés y dongués dictamen. Mes com ab aquella sessió darrera anavan á donarse per acabades las del present curs, demanaren que din- tre pochos dias, aixó es, per tot aquest mes, la Econó- mica s' reunís de nou pera decidir respecte de la pro- posició y del dictamen que sobre ella dongui la Junta de Govern, acordantse aixis.

Segons tenim entés, avuy deu reunir-se aquesta pe- ra dit efecte y molt aviat se reunirá la general, sapi- guent que, ab motiu de la proposició catalanista, hi ha no pochos dúptes y vacilacions entre 'ls elements que han mangonejat molt temps y ab tota tranquil·litat en aquélla corporació, haventse fet molts consultes per por de las consecuencias que pot arribar á tenir un acort contrari á la proposició.

En las críticas circunstancias en que 'l país se tro- ba es, no obstant, acorajador l' éxit de la patriótica campanya empresa per lo catalanisme, y al apreciar lo rasso dels darrer manifest de la Junta Permanent de la Unió, no podem menos de felicitar nos de que 'l país, causat de tants desenganys y tantas farsas, vaji ve- yent clar ahont apunta lo sol de sa completa salvació.

(De La Renaixensa.)

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS

del dia 21 de Juny de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneróide	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	757	66	0/0	7.2		
3 t.	757	66				Nas

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS classe	Cen
	Maxima	Minim.	Term. tipo			
9 m.	Sol. 39	16	23	S. S.	Canul	0.2
3 t.	Sombra 31		25			

La calor comensa á apretar de debó, per més que s' pot dir que tot just estém en la temporada estiuenca. Ja dias com ahir que queya una aixafegor irresistible y com no gayres es d' augurar ne disfrutém als mesos de Juliol y Agost.

Causa verdadera pena veure la sanya ab que 'ls periódichs guerreristas combaten als que inician á la opinió cap al cantó de la pau.

Convencuts aquells de la mermá que va á experi- mentar la seva tirada tan aviat se convenci 'l poble que no poden venir noticias sensacionals ni tan sols de fantasía, se remouhen contra tota y tothom y fins se senten capassos d' agafar lo matísser pera defensar ab la seva sanch el honor de España y la integridad de la patria.

Lo que no han fet en tres anys de guerra ab las colonias, y aixó que allavors abundavan alguns d' ells en las mateixas opinions y sabían que 'ls insurrectes no comptaven ni ab foras ni ab armas pera sostenir las sevas pretensions d' independencia, ho volen esme- nar ara que precisament los yanquis están ben armats y disposan de canons que allargan una mica mes que molts dels nostres.

Pobre Espanya si hagués de confiar lo seu honor á aqueus quintos, voluntaris ó soldats de la ploma que desde la redacció vomitan insults contra 'ls yanquis posantse á l' altura dels «jingoos» dels Estats Units que també ns insultan desde sa casa, y deuben tenir por (quan no ho fan) d' agafar lo fusell pera demostrar que no es d' horxata la seva sanch.

Han sigut entregats al Tresorer de la Comissió nombrada per l' Excm. Ajuntament pera auxiliá als soldats ferits ó malaits que retornan de Cuba y Filipi- nas, l' import de 243.04 pessetas á que puja lo recaudat lo darrer diómenge en lo concert celebrat per lo «Cen- tro de Lecturas», cantitat que s' repartirá entre 'ls in- dividuos regressats que sían fills d' aquesta ciutat.

Hem rebut tres invitacions pera assistir al ball que á la vigilia de Sant Joan tindrà lloch en l' hortet «El Brinco».

Las invitacions son ben humorísticas y están redactadas en catalá.

Se diu que la Companyia Reusense del Tranvia Económic de Reus á Salou inagurarà lo tros de via que va de la estació á la «Font vella» lo dia de Sant Joan, y que 'l preu del bitllet d' anada y tornada en dit dia será lo de dos rals.

La secció d' aficionados de la «Juventud Reusense» lo dia de Sant Joan farà una excursió á la Canonja pera donarhi á coneixer lo drama «Lo cercol de foc».

Los periódichs de la vehina ciutat se queixan de que apesar de la fermesa que s' observa en la baixa de las farinas los pastissers mantingan fermes lo preu del pa.

Si pot ser los pastissers de nostra ciutat se miran en lo mateix mirall dels de Tarragona que tampoch lo rebaixan?

Creym que 'l senyor Alcalde obraría molt bé en recordar al gremi de pastissers y sobe tot á aquells que li van dir que plegarian si no fes aumentar lo pa als pastissers que 'l venían més barat que ha arribat lo moment de demostrar lo seu patriotisme.

No ho crehen aixis també 'ls nostres lectors?

Si s' reuneixen suicient número de senyors regi- dors avuy celebrará sessió de primera convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

Las operaciones del cens verificadas en 31 de De- sembret últim, han donat lo resultat següent:

Població total d' Espanya 18 milions d' habitants próximament, en los quals hi ha 25.000 professors y 44.000 professoras, 38.000 individuos que exerceixen la medicina, 1.177 homes y 732 donas que s' dedican á la literatura y 38.000 homes y 52.000 donas que im- ploran la caritat pública.

Apareixen també 6.400.000 personas que careixen d' instrucció, de las quals 3.400.000 son homes y 3.000.000 donas.

Han comensat en tota la provincia los treballs del segar, haventhi comarcas en las que aquélla important feyna agrícola toca á son terme. Afortunadament, aquest any no ha sigut la collita desgraciada, compen- sant, en part, la casi total ruina de nostras vinyes que, excepció feta del plá, van desapareixent per com- plert.

Heus aquí un snelto del «Libro del Comercio» de Tarragona que n'esteivia de ferne un altre igual en tots los extrems representá nostra ciutat y nos evita lo que s' puguin enfadar los taberners d' aquí. Han cridat l' atenció de molts personas lo que sent la provincia de Tarragona una de las que produ-

heix més vi «de cep», s' expendeixi en alguns establi- ments de la capital completament adulterat.

Creym que existeix, y en óas contrari deu existir, un laboratori d' anállisis, y en aquest suposat, ento- ném que l' Ajuntament te la obligació ineludible d' evitar que tota classe de begudes y comestibles sían objecte de sofisticació ó adulteració.

Que s' vengui ví barrejat ab certes porquerías, no li cápiga dúpte á S. S. senyor alcalde, y molt menos que aquest ví perjudica grandament la salut dels que tenen la desgracia de beurel.

Ordni S. S. als químichs del laboratori municipal que analisin aquets vins, y apostém aquesta (la mó) si no troban adulteració en los mateixos.

Aquí no tenim laboratori municipal pero estém se- gurs que no faltaria qui s' encarregaria d' analizar lo ví y de trobarhi que no tot es such de rahims.

La Companyia Reusense de Tranvías pera 'l dia de Sant Joan establirá dos trens que sortiran de Reus un á las 7.20 del matí y altre á las 11.35 de la mateixa, horas del meridiá de Madrid.

La Junta del hortet «La Sirena» situat al carrer de Sant Miquel número 23 nos ha convidat al ball que á la nit de la vigilia de Sant Joan hi tindrà lloch ameni- sat per la banda «Juventud Reusense».

Llegim en un colega de Barcelona: «Després d' haver consumit algunas copas en una taberna de Gracia próxima á la Plassa de la Creu, sor- tiren desafiat al carrer quatre homes que moments avans donaren probas de bon humor.

La lluyta fou breu pero sangrienta, doschs als pochos moments caigué á terra acribillat á punyalades un d' ells.

Alguns tranzeunts portaren sens pérdua de tempo al dispensari del districte al ferit, lo cual, al ser recom- negut pel metje de guardia, se li trobaren set feridas graves repartidas entre l' abdomen, costat dret, espat- lla y pits.

La guardia municipal detingué á tres subjectes so- bre 'ls quals requeyan sospitas d' haver intervingut en la contenda; un d' ells, de 18 anys de edad, anomenat Pere Albamarch, vehí d' Horta, fou reconegut per lo ferit com autor de las lessions que presentaba, en vir- tut de lo cual ingressá en los calabossos á disposició del Juljat.

Lo ferit manifestá anomenarse Vicens Cesarea, de 40 anys de edad y es natural de Valencia.

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recaudaren per diferents especies, en lo dia d' ahir, 719.23 pessetas.

ESCORIAS THOMAS. Vegis l' anunci de la quarta plana. Diri- gise á casa Gambús, carrer de Vila Bou) 12.

Correspondencia particular de LO SOMATENT

Aleixar 20 de Juny de 1898. (1)

Estimat Director: Novament ha donat nostre ben- volgut compatrio D. Joseph Guardiola, evident prova de sa generositat y dels bons sentiments que 'l animen envers los desvalguts y sensitats. Per més que 'ls seus assumptos particulars fan foras la seva residen- cia á la capital de Fransa, encara que s' trobi en terra estrangera y llarga distancia 'l separi dels seus com- patrios, no per aixó deixé ell de recordarse de las neces- sitats que pugan tindre y ab dalit corre gojós al- puesto que ell conceptua d' honor, pera practicar la hermosa virtud que ns legá lo Crucificat, qual es la virtud de la Caritat. Veyent ell l' estat crítich en que s' troban molts personas de la ciutat dels Comtes, ha- volgut alleugerar un poch sa trista situació, y ab tant bon fi ha remés al Alcalde Sr. Griera, la cantitat de 4000 pessetas: 2000 pera repartir entre 'ls pobres, y las restants pels soldats que vinguin ferits de la guerra.

De tot cor felicitem á nostre estimat compatrio y protector per lo bon acte que acaba de fer, digne d' esser imitat; pug si tots quants disfrutan de bona po- sició procurassin socorre las necessitats del próxim, s' ca faldria sempre en sup. de la caritat.

(1) Nota de la Direcció: Composta aquesta corres- pondencia hem rebut una afectuosa valentia y patrió- tica carta de la persona biografiada donantnos mil- mercés per los elogis merescuts que li tributarem al enterarnos de son darrer denatü.

hauria vengut lo problema del equilibri social, que tant dona que pensar.

Per mes que la personalitat del Sr. Guardiola siga molt coneguda y aprofitant la bona ocasió de que per son desprendiment ressona 'l seu nom per tots los àmbits y cantons, vaig à donar d' ell una, encara que concisa y petita biografia.

Té avuy 65 anys, y á pesar de tan avansada edat se manté àgil, fort y robust. És d' una estatura molt regular, y sa mirada es viva y penetrant. Tots quants tenen l' honor de tractarlo tenen gran plaer en no esgatimar elogis envers la seva amabilitat. Es fill de la casa «Fernando», qual casa es la que gosa de més bona posició al poble. Als 16 anys deixá son poble natal y s' embarcá pera la república del Ecuador, ahont ab sa gran constancia adquirí una bona fortuna. Té grans coneixements y es autor de la Gramática del «Volapuch» que merequé grans elogis. Regressá á principis del any 85, gojós ja, després de tan llarga ausencia, de veure á la seva familia, als amichs d' infancia y admirar de nou lo bell paisatge que ofereix nostra campinya, y en sa primera visita tingürem ja ocasió d' apreciar los seus bons sentiments.

La Junta que s' havia constituït pera recullir fonsos ab que satisfere el pago de las campanas que s' havian de posar á la torre de la iglesia parroquial, llaytava ab una gran dificultat: faltavan encara 400 pessetas.

Sabedor d' aixó D. Joseph, y sens que ningú li fés la més petita indicació, entregá las 400 pessetas. No va parar aquí la seva generositat: desitjós de deixar un recort perenne al poble ahont vegé sallum, concebí l' hermés y felís projecte de construhir un hospital-assil, qual benéfica obra se portá á terme eficazment secundat per nostre virtuós rector durant l' any 92, fentse la benedicció dei mateix lo dia 24 de Juny del senyalat any. L' edifici es en extrém hermós reunint grans condicions higiénicas, estant á la altura dels millors de sa classe. Pel sosteniment del mateix feu un dipósit de 220.000 pessetas. No tan sols tenen allí bona acollida los malalts y desvalguts de la població, al cuidado dels quals hi ha 6 germanas de la Caritat, si que també reben instrucció moltes noyas; puig hi ha una classe de pàrvuls, un altre d' elemental y altre de superior, al frente de las quals hi ha professoras inteligents. Se donen, ademés, classes especials de solfeig y dibuix. La ensenyansa es gratis, com també gratis se dona á las alumnas tot lo material necessari, calculantse que d' aixó reb lo poble un benefici anyal de 900 pessetas.

Cada any ve D. Joseph á presenciar los exámens públichs que tenen lloch en lo mentat establiment y en los quals se concedeixen varis premis á las alumnas que més destacan y á las de major aplicació.

Per no enumerar un per un tots los favors que ha concedit al seu poble natal, ab lo que 'm faria llarch y pesat, diré, finalment, que 'l Cementiri nou es donatiu també del senyor Guardiola. Tantas concessions y tantas gracias havian de tindre, sens falta, lo seu degut agraïment. Compenentho aixís l' Ajuntament, prengué l' acertat acord de nombrarlo fill Meritíssim y de cambiar lo nom de dos carrers, ab los de Guardiola y Rosario, (lo nom de sa carinyosa esposa) respectivament, aports que tingueren exacte compliment lo dia que s' benehí lo Cementiri, fentse entrega á nostre protector d' un preciós pergami en lo que hi constava l' honorífich títol que se li concedí.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

del dia 20 de Juny de 1898

Naciments

Andreu Jové Saperas, de Joseph y Teresa.—María Ribé Arbós, de Joan y Lutzgarda.—Eduart Llauredó Barbé, de Tomás y María.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Magdalena Sufrañes Vives, 52 anys, Santa Teresa, 48.—Josephá Cayetana Bigorra Pollés, 82 anys, Hospital Civil.—María Poch Llonchs, 68 anys, Sant Ignasi, 4.—Joseph Juanpere Martorell, 64 anys, carretera de Alcolea, mitj kilòmetre.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Paulí.

Sant de demà.—Sant Joan.

SECCIÓ COMERCIAL

BOLSI DE REUS

Cotizacions realitzades en lo dia d' ahir à Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	48'90	Cubas del 86	58'50
Exterior	60'40	Cubas del 90	48'97
Colònia		Aduanas	
Norts	22 05	Oblig. 5 p ^o Almansa	74'25
Fransas	19'40	Id. 3 p ^o Fransa	37'
Filipinas			

PARÍS			
Exterior	33'87	Norts	
GIROS			
París	84'50	Londres	46'50

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los païssos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	47'05	Filipinas	77'25
Exterior	60'90	Aduanas	58'25
Amortizable		Cubas 1886	58'25
Fransas	19'45	Cubas 1890	48'25
Norts	22'	Obs. 6 0/0 Fransa	69'25
Exterior-París	33'75	Obs. 2 0/0 »	37'25

GIROS			
París	84'50	Londres	46'50

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París. Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los païssos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prus Demestre.

Londres	à 90 dias fetxa	
	à 8 » vista	
París	à 90 dias	85'50 operacions
Marsella	à 8 » »	85'10 »

VALORS LOCALS		
ACCIONS		
Gas Reusense	010	010
Industrial Harinera		750
Banch de Reus		500
Manufacturera de Algodon		475
C. Reusense de Tranvias		400
privilegiadas al 5 per cent.	150	

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 19

De Cartagena en 2 dias v. «Pinzón», de 535 ts., ab lastre, consignat als Srs. Mac-Andrews y C.
De Marsella y esc. en 9 dias v. «Cabo San Sebastián», de 1178 ts., ab efectes, consignat á D. Marián Peres.
De Catania y esc. en 14 dias v. noruech «Glanwern», de 643 ts., ab tránzit, consignat als Srs. Boada germens.
De Pireo y esc. en 19 dias v. holandés «Castor», de 946 ts., ab tránzit, consignat als Srs. Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.
De Cette en un dia v. «Santa Ana», de 89 ts., ab bocoyos buyts, consignat als Srs. T. Ramón y C.
De Sant Carles en un dia llant «Teresa», de 30 ts., ab sal, consignat á D. Joan Mallol.

Despatxadas

Cap.
Entradas del dia 20
Cap.
Despatxadas
Pera Cette v. «Santa Ana», ab ví.
Pera Liverpool y esc. v. «Sofia», ab carga general.
Pera Bilbao y esc. v. «Cabo San Sebastián» ab carga general.
Pera Amsterdam y esc. v. holandés «Castor» ab carga general.
Pera Liverpool y esc. v. «Pinzón», ab carga general.
Pera Chistiania y esc. v. noruech «Glanwern», ab carga general.

ANUNCIOS PARTICULARS

Llevadora

DONYA ANTONIA BERGADA DE ANGLÉS
professora en parts, revalidada en la Facultat de Medicina de Barcelona, després de varis ensaigs practicats en squell Hospital de Santa Creu te 'l gust d' oferir sos serveys al públich
Carrer del Hospital, 33.—Reus

Errors que deuen desvanexers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.
Totas las celebritats mèdicas, aixís nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecánich, acompañat dels coneixements anatòmichs suficients.

No deu confiar-se en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en raho á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt poch los que saben colocarlos; raríssims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incòmoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petits, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo braguèret de cautchouc ab ressort, testimoniando aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplàtics pera evitar lo carregament d' espatllas.
Falxas hipogàstricas pera corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles d' Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

ULTIMA HORA

Madrid 21.

Se reben per la vía de Hong Kong, noticias de Manila, segons las quals persisteix la plassa en sa defensa encara que la situació es del tot desesperada.

Lo general Augustí, desconfiant ab rahó dels indigenas compresos en l' exércit, los ha desarmat á tots. Al tal disposició han disminuït los medis de defensa.

Ademés escassejan los queviures, y tot induheix á preveure la catástrofe imminent.

Ha arribat á Manila lo creaher francés «Pascal».

—En los círculs autorisats s' afirma que ha comensat l' atach dels yanquis sobre Santiago de Cuba.

Lo Govern assegura que encara no s' han rompüt las hostilitats.

De tots modos se creu imminent l' atach, circulant ab aquest propósit impresions pessimistas.

—En lo Congrés s' ha dit aquesta tarde, ab referencia á noticias de Manila, que la familia del general Augustí havia caygut en poder dels rebeldes filipins.

—La proposició referent al servey militar obligatori que ha sigut presa aquesta tarde en consideració en lo Congrés es la presentada per lo Sr. Sol y Ortega.

Aquest ha dit que la Cambra popular la s' aprobará demá.

—Regna aquí á Madrid extraordinaria ansietat.

Son esperadas ab deliri las noticias de Santiago de Cuba referents á la expedició nortamericana que s' proposa desembarcar en aquell port.

—Diu un despaig de Washington que segons noticias de la Habana lo general Blanco ha manifestat que en lo successiu rebrá á canonadas als parlamentaris dels Estats Units.

—Ab referencia á noticias de Nova York s' assegura que 'l general Pando se dirigeix al frente d' un considerable cós d' exércit á Santiago de Cuba pera defensor la plassa dels atachs del enemich.

—Lo govern americá al saber que la escuadra del almirant Cámara se dirigeix á Filipinas, ha donat ordres secretas á varis quefes de marina.

Creu lo gabinet de Washington que dita escuadra tardará més de 50 dias en arribar al Arxipièlech.

—Lo general Linares comunica que no desconeix lo decidit propósit dels nortamericans de desembarcar á Cuba y que ha pres las degudas precaucions pera impedirho.

Servey particular de «Lo Somatent»

Madrid 21, 1 tarde.

Oficial.—Santiago. S' acostan uns 30 barcos enemichs per l' Este, ademés dels 20 que estavan á la vista avuy á la matinata: suposo sia la expedició.

Madrid 21, 5'40 tarde.

Oficial, Blanco.—Un barco enemich canonejá Casilda, fent 150 disparos ab granadas calibre 16 y altres menors per espay de 3 horas. Las tropas han fet una heróica defensa. Ha resultat ab averias alguna casa y magatzém.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

LO SAGRAT COR DE JESÚS

per l'eminent pintor **L. GRANER.**

REGALO

als senyors subscriptors de **LO SOMATENT**.
 Prima extraordinaria oferta per l'Institut de Arte Cristiano
 Desitjosa aquesta Societat de propagar rapidament la primera obra qual propietat ha
 adquirit, aprofita la feliu oportunitat de ser l'actual mes de Juny lo dedicat per lo mon
 catòlich al **SAGRAT COR DE JESÚS** pera oferir la maravillosa reproducció del cé-
 lebre quadre de GRANER a un preu molt reduhit, á fi de que totes las classes socials
 puguin beneficiar del sacrifici que l'«Institut de Arte Cristiano» s'impone en aras de
 sos ideals de propaganda artística y religiosa
 Pera iniciar seriament esta companya editorial ha cregut l'«Institut» que devia pri-
 mer que tot difundir aquesta portentosa imatge del

Sagrat Cor de Jesús

que entre totes las pintadas y conegudas fins ara es la que més vivament reflexa la mi-
 raculosa visió de la Beata Margarita Maria de Alacoque, segons han reconegut unanimita-
 ment tots los publicistas catòlics y tots los crítics d'art que s'han ocupat de tan so-
 berbia creació.

Per lo misticisme que respira, per la majestat que evoca, per la devoció que infun-
 deix la divina imatge son inspirat aut. **LLOIS GRANER** ha rebut numerosas y entus-
 iastias felicitacions d'eminentes prelats nacionals y extranjers, de ilustres escriptors y
 de renombrats artistes, tots acords en proclamar la creació del pintor catalá obra mestre
 del art relligiós contemporani.

Aquesta preciosa fototopia, de gran «format», representant lo **Sagrat Cor de
 Jesús**, que l'«Institut» ofereix als senyors subscriptors de **LO SOMATENT**, mideix 88
 centímetres d'alt per 62 d'ample, y á pesar de ser una obra de primer ordre, qual
 valor intrínsec es de 25 pessetas, se cedeix temporalment, ó sia durant lo corrent mes
 de Juny, als senyors subscriptors d'aquest periòdic per la exigua quantitat de 5 pes-
 setas en tota Espanya, sempre que companyi l'adjunt cupó:

LO SOMATENT	Val únicament durant Juny de 1898.	CUPO-PRIMA EXTRAORDINARIA	Val únicament durant Juny de 1898.	Pts 5 exemplar
		LO SAGRAT COR DE JESÚS per LLOIS GRANER «INSTITUTO DE ARTE CRISTIANO» Barcelona y Juny de 1898.		

INSTRUCCIONS

Tállis lo cupó, y acompanyant 5 pessetas s'entregarà al donador un exemplar
de la fototopia en lo

SALÓ PARÈS

Carrer de Petritxol, números 3 y 5

Pera demandes fora de la capital dirigitse directament al «Institut
de Arte Cristiano», Passeig de Gracia, núm. 153, acompanyant en carta certificada l'im-
port en sellos de correu, lliurans del Giro Mútuu ó lletra de fácil cobro, qui s'enca-
rregarà d'enviarlo franch de ports.

Es indispensable la presentació del cupó pera poguer adquirir la fototopia durant lo
corrent mes de Juny, denchs transcorregut aquest plasso tornarà a régir son antich
preu.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., notejan de mucositats, l'aparató respiratori
tan sols prenente un al anarón á dormir y altre á la matirada, composició inofensiva
no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus **Farmacia de Serra Arrenal Santa Anna, 86.**

Preu de la capsá 6 rals.

Promptuari de la escriptura catalana

METODO SENZILL Y FACIL

Francisco Flos y Calcat

Preu 6 rals. Se ven en aquesta impremta.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Juny de 1898

Linea directa pera l'Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia de Juny directament pera Montevideo y
Buenos Aires lo magalich y rapid vapor francés

Espagne

LINEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires
los grandiosos y acreditats vapors francesos

Lo dia 1 de Juny lo vapor **Les Andes**
lo dia 26 » » **Bearn**

Consignataris á Barcelona, **RIPOL y C.** Plassa de Palacio.—Barcelona.

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTES RENDIMIENTOS

EL COMBINADO EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COMO AB. O FOSFATADO

SALES DE STASSFURT

COMO ABONO POTASICO

EN LAS FORMAS DE

SULFATO DE POTASA, CLORURO DE POTASA

SALES CALCINADAS RICAS EN SULFATO DE POTASA,
KAINITA, ETC.

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRATO

El más económico, el más eficaz, el más duradero.

bajo garantía del Sindicato de ventas de STASSFURT

NITRATO DE SOSA

como abono azoado

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 00 AZOE Y DE EFECTOS RAPIDOS Y SEGUROS

DIRIGIRSE PARA PROSPECTOS E INFORMES SOBRE EL EMPLEO

A D. OTTO MEDEM. VALENCIA